

Marknads- och systemutveckling
Kristin Brunge

2018-08-08

2018/24

PROTOKOLL

Planeringsrådet möte 2/2018

Närvarande

Stefan Arnborg, Svenska kraftnät, ordförande
Kristin Brunge, Svenska kraftnät, sekreterare
Erik Thunberg, Svenska kraftnät
Per Bengtsson, Ellevio AB
Carl Berglöf, Energiföretagen Sverige
Herlita Bobadilla Robles, Energimarknadsinspektionen
Anton Grönkvist, E.ON Energidistribution AB
Stefan Stambej, Jämtkraft AB
Mattias Wondollek, Svensk Vindenergi
Lennart Engström, Vattenfall Eldistribution AB
Per Norberg, Vattenfall Eldistribution AB
Lars Joelsson, Vattenfall AB

Mattias Jonsson, Svenska kraftnät (punkt 5)
Linn Fröström, Svenska kraftnät (punkt 6)
Kent Bergman, Svenska kraftnät (punkt 9)

Anmäld frånvaro

Elisabet Norgren, Svenska kraftnät
Anna Andersson, Energimyndigheten
Henrik Svensson, Uniper

Tid

2018-05-30 klockan 10.00–15:30

Plats

Mötet hölls på Svenska kraftnäts huvudkontor på Sturegatan 1 i Sundbyberg.

Ordförande Stefan Arnborg hälsade välkommen och informerade om förändringar i Planeringsrådets sammansättning. Erik Thunberg, Svenska kraftnät, tillträder som ny ledamot. Kristin Brunge, Svenska kraftnät, ersätter Johan Setréus, Svenska kraftnät, som sekreterare i Planeringsrådet. Kort presentationsrunda runt bordet.

1. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes med följande ändringar:

- > Punkt 8 "Aktuella utredningar och projekt (Elisabet Norgren, Svenska kraftnät)" utgick på grund av anmäld frånvaro.
- > Ny punkt "Höga spänningar i Bäsna" tillkommen efter att dagordningen hade skickats ut. Föredragande Kent Bergman, Svenska kraftnät.
- > En ny övrig fråga: Per Norberg angående felströmsmätningar

2. Föregående mötesprotokoll

Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. Status för Nätförstärkningslån

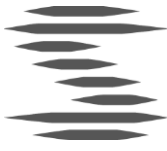
Stefan presenterade aktuell status för nätförstärkningslånen. Inga nya förfrågningar har inkommit sedan förra mötet.

Mattias Wondollek informerade om en undersökning som Svensk vindenergi låtit utföra angående anledningar till varför inte fler nätförstärkningslån tecknas. Nätbolagen ansåg att ansökningsförfarandet är krångligt och incitamenten inte tillräckligt tydliga. Nätbolagen tenderar även att förorda egna lösningar. Både vindkraftprojektörer och nätbolag ansåg att informationen på Svenska kraftnäts hemsida behöver förbättras. Det är t.ex. svårt att veta om man uppfyller kraven, hur lång handläggningstiden är och om eller när nästa utlysningsperiod blir. En del områden kan i framtiden bli aktuella för nätförstärkningslån men inte i dagsläget. Egna lösningar fungerar ibland men inte alltid eftersom det kan vara svårt att synka olika tidplaner med varandra. Behovet av lösningen med nätförstärkningslån kommer därför fortfarande vara aktuellt framöver.

Stefan poängterade att nätägarna vid oklarheter kan ta direktkontakt med honom angående eventuella frågor och att informationen på Svenska kraftnäts hemsida kan anses vara ändamålsenlig.

4. Statusuppdatering av nätkoder inom ENTSO-E

Stefan informerade att sedan föregående Planeringsrådsmöte så har Svenska kraftnät genomfört samråd enligt nätkoden *Requirements for Generators*, RfG, artikel 5.3, tröskelvärden för indelning av produktionsanläggningar i olika typer från A till D. Endast ett remissvar inkom. Den 17 maj översände Svenska kraftnät, enligt RfG-koden, den fastställda kravbilden för nya produktionsanläggningar till regulatorn

Energimarknadsinspektionen. Kravbilden är publicerad på Energimarknadsinspektionens hemsida.

Herlita Bobadilla Robles presenterade Energimarknadsinspektionens pågående arbete rörande EU förordningar, se bilaga 1. Aktörerna kommer bjudas in till en samrådsdag 15 augusti angående RfG-koden, vilket också är sista dagen för att lämna in remissvar på föreslagen föreskrift.

Carl Berglöf, Energiföretagen Sverige, undrade om Energimarknadsinspektionen har för avsikt att ta fram ytterligare krav än det som ingår i Svenska kraftnäts förslag angående "generellt tillämpliga krav på KPM enligt art. 7.4", till exempel för DSO-erna. Herlita informerade att Energimarknadsinspektionen inte har för avsikt att ta fram ytterligare krav än det som Svenska kraftnät har skickat in men Energimarknadsinspektionen kommer att göra vissa justeringar för att förvandla förslaget till en föreskrift.

En diskussion fördes huruvida kraven i RfG-koden kan komma att tillämpas på befintliga anläggningar. Stefan meddelade att RfG-koden, enligt Svenska kraftnäts till Energimarknadsinspektionens inskickade kravbild, strikt är tillämpad på nya anläggningar. Ombyggda anläggningar omfattas av RfG-koden om ett nytt anslutningsavtal behöver tas fram för anläggningen.

5. Presentation av NordSyd-utredningen

Mattias Jonsson, Svenska kraftnät, presenterade Svenska kraftnäts systemutredning berörande Snitt 2 mellan elområde SE2 och SE3, se bilaga 2.

Mycket omfattande utredning i syfte att finna den mest lämpliga framtida utformningen av överföringssystemet mellan SE2 och SE3. Utredningen belyser olika alternativa utformningar gällande spänningsnivåer, seriekompenserings, ledningsutformningar, växelström/likström, etc.

Diskussion kring enskilda problemställningar såsom

- > Försvarets stoppområden
- > Högtemperaturlinor och dynamisk ledningskapacitet
- > Visuellt utformning av kraftledning

6. Förändring i avgiften för abonnemangsoverskridande samt kort om tarifföversynen

Linn Fröström, Svenska kraftnät, presenterade förslag på höjd avgift för abonnemangsoverskridande samt kort om kommande tarifföversyn, se bilaga 3.

Representanter från Planeringsrådet har anmält intresse för att vara med i referensgrupp till tarifföversynen.

Planeringsrådet rekommenderar Svenska kraftnät att vara tydliga vad gäller styr-signalerna. En höjd avgift för överskridande är en sådan tydlig styrsignal som branschen kommer att ta till sig.

Planeringsrådets medlemmar kommer få ett e-postutskick med bifogat ändrings-förslag för överskridandeavgiften i samband med att förslaget går ut för konsultation/remiss.

7. Svensk Vindenergis senaste vindkraftstatistik och prognos

Mattias Wondollek presenterade Svensk Vindenergis senaste vindkraftstatistik och prognos, se bilaga 4. Energiöverenskommelsen inklusive förlängt elcertifikatsystem har medfört kraftig ökning vad gäller beställda vindkraftverk. Det gör att elcertifikatsystemet och de nya 18 TWh till 2030 kan vara in-tecknat redan i år utifrån tagna investeringsbeslut. Därefter kommer all vindkraftsutbyggnad ske utan subventioner. Svensk Vindenergi förväntar sig nu en vindkraftsproduktion om ca 30 TWh år 2021. Försvarets stoppområden försvårar utbyggnad av vindkraft framförallt i södra Sverige.

8. Aktuella utredningar och projekt - Utgick

9. Höga spänningar i Bäsna

Kent Bergman, Svenska kraftnät, redogjorde för en händelse 11 maj då spänningen i station Bäsna överskred tillåten maxgräns på grund av reaktiv inmatning. Svenska kraftnäts vhi kunde lindra situationen genom att begära specialreglering i Trängslet. Liknande driftsituation uppstod 13 maj. Svenska kraftnät ser mycket allvarligt på detta då säkerheten och livslängden på stamnätskomponenter påverkas negativt. Det är av stor vikt att regionnäten arbetar förebyggande för att hantera dessa typer av problem. Åtgärder kan komma att vidtas i form av att den som orsakar överskridandet blir betalningsskyldig för de kostnader för nödvändig reglering som uppstår.

Per Bengtsson informerade om bakgrunden till den uppkomna situationen.

Planeringsrådets regionnätsrepresentanter försäkrade att samtliga arbetar med förbyggande åtgärder för att adressera problemet med Mvar överskridande. Per Norberg meddelade att Vattenfall Eldistribution infört avgift för inmatning av reaktiv effekt.

10. Cigré

Per Norberg rapporterade från arbetet inom Cigré. Per tog upp att det vore önskvärt om även information från Svenska kraftnäts studiekommittémedlem Mattias Jonsson presenterades i Planeringsrådet, förslagsvis genom att sekreteraren ber Mattias om muntlig eller skriftlig information inför rådets möte.

Den 13 juni kommer Energiforsk hålla ett förmöte inför Cigrés stora möte i Paris där de svenska bidragen genomgås samt vad som händer i respektive kommitté. Per betonade vikten med svenska representanter i Cigré för att vara med och påverka inriktningen. Det är en viktig mötesplats för tillverkare, användare och akademi och där branschpraxis fastställs.

Erik Thunberg kommer, efter inbjudan av den svenska representanten i studiekommitté B1, delta i deras möte i Paris 28-29 augusti.

11. Övriga frågor

> Felströmsmätningar

Per Norberg, tog upp att han och andra uppmärksammat att de fåtal entreprenörer som finns för mätning av steg- och beröringsspänningar i direktjordade nät är belagda med arbeten för Svenska kraftnät under flera år framöver. Per undrade vad detta kom sig av.

Stefan och Erik förklarade att Svenska kraftnät uppdaterar mätningarna dels på grund av att stora förändringar skett i systemet, dels på grund av brister i spårbarhet från tidigare mätningar utförda före 1992. Detta för att säkerställa säkerhet för tredje man.

Det konstaterades att det är ett problem att det finns så få aktörer för sådana här mätningar.

12. Frågor att diskutera på nästa möte

Nedanstående förslag på frågor att diskutera på kommande möte togs upp:

- > Långa handläggningstider för anslutningsärenden hos Svenska kraftnät (Per Bengtsson)
- > Säkerhets/betydelseklassningar (Per Norberg)

13. Kommande möten

- > Möte 3/2018: 10 oktober
- > Möte 4/2018: 12 december

Samtliga möten hålls på Sturegatan 1 i Sundbyberg, klockan 10:00-15:30 om inget annat meddelas. En doodle avseende planeringen av 2019-års möten skickas ut under augusti/september månad.

Justeras

Vid protokollet

Stefan Arnborg

Kristin Brunge